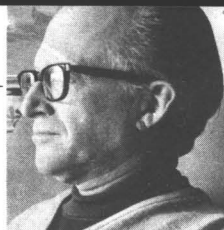

Pas a desnivell

No és aquest el camí

En els moments actuals, de circumspectes partides sobre escaquers on les peces són de mida natural —a escala humana—, es produeixen uns salts de cavall impressionats. Potser perquè ho tenim tan a tocar (allò dels arbres i del bosc) hi ha vegades que no se sap ben bé qui juga amb les blanques i qui amb les negres. Fins i tot quan un dels contendents corona peons hi ha dubtes sobre la influència de la nova situació en el resultat final.

En qüestió de pocs anys, gairebé de mesos, vam passar d'una premsa anodina, rigorosament "orquestrada" (un terme molt utilitzat), a una premsa que provava d'obrir-se a poc a poc, entre timideses i vergassades. El procés ha estat lent i dolorós —i no pas del tot segur—, però cal reconèixer que s'ha fet camí i ara, segons com es miri, segons quins termes de comparació es triïn, sembla que ja es pugui dir tot. Sembla... Perquè el recel i la por al cos persisteixen. Cada vegada que s'entrebri una porta, s'inicia d'una manera instintiva el gest cautelós de mirar per l'escletxa del batent, no fos cas que hi hagués algú amagat al darrera, amb un garrot a les mans. Sigui com sigui, es va treient la cara. Tant, que és inevitable que ja surtin a flor orelles molt tradicionals. Hi ha una antiga revista editada a Madrid que, en aquests darrers temps, havia aconseguit l'interès d'un nucli de lectors catalans. Pretén ésser liberal, democràtica, comprensiva. Monàrquica —de tota la vida—, però amb la imatge d'inspirar-se en models europeus de gran anomenada. És, s'entevina fàcilment, la revista "Blanco y Negro". La seva ponderació i amplitud d'esperit van començar a entelar-se en ocasió del decret sobre les llengües nacionals. Un decret ple de limitacions i d'insuficiències, però que ha produït alarma. "Blanco y Negro" va publicar un reguitzell de cartes al Director on ciutadans de diversos llocs d'Espanya expressaven la seva inquietud i el seu malestar servint-se dels tòpics de sempre, fins i tot recordant repetidament —amb un peu a l'estrep i una notòria agafada pels cabells— que el bable és mereixedor dels mateixos respectes i ningú no l'havia tingut present.

No és pas que s'hagin de discutir els legítims drets del bable, ni que es pugui censurar la proliferació de

tota mena de cartes a tota mena de Directors. Ben al contrari! Tanmateix, la insistència en el tema despertava sospites i alguna de les cartes publicades eren francament inoportunes. Indicaven, pel cap baix, unes certes aquiescències editorials. I, en efecte, la línia s'ha anat perfilant, fins a despullar-se de dissimulacions, cosa molt d'agrair. En un dels últims números de la revista, en un editorial que porta el títol "No es ese el camino", apareix de sobte un dit índex alçat cominatriament, amenaçador: "Y bueno será advertir que en la entrañable y magnífica Cataluña hay algunas gentes a las que habrá que parar antes de que rompan la baraja."

Se'ns suposa, doncs, amb unes cartes a les mans que no són nostres, ja que d'altra manera en podríem fer el que volguéssim. I no se'ns diu a quin joc juguem ni qui ha repartit les cartes, les quals —ja que ens posen en el terreny de les suspicàcies— podrien ésser marcades. ● PERE CALDERS

PERICH